

Arhiepiscopia Aradului

Protopopiatul Arad

Parohia „Sfânta Cuvioasă Parascheva” – Sinteia Mică (Protopopiatul Arad)

- A. ISTORICUL COMUNITĂȚII PAROHIALE. [PREZENTARE GENERALĂ A LOCALITĂȚII D.P.D.V. GEOGRAFIC, ISTORICO-DEMOGRAFIC, ARHEOLOGIC, CULTURAL, ECONOMIC, MONUMENTUL EROILOR]** Date precise despre înființarea satului Sinteia Mică nu sunt, se scrie doar atât, că el la început a fost situat la 2 km față de vatra actuală, adică pe digul Crișului Alb; mutarea lui a fost cauzată de dese inundații ale Crișului. (Istoricul satului). Satul Sinteia Mică aparține comunei OLARI, jud. ARAD și este situat pe malul stâng al râului Crișul Alb, aflându-se la 5km față de com. Olari. Vatra și hotarul satului sunt așezate pe ultima treaptă de relief a țării noastre și fac parte din Câmpia Tisei. În prezent, în localitatea Sinteia Mică, repartizarea populației după etnie se prezintă astfel: români – 250 suflete, în 100 de familii; slovaci – 100 suflete, în 30 de familii. Din punct de vedere religios, credincioșii sunt împărțiți astfel: Ortodocși – români – 250 suflete; Romano-catolici-slovaci – 100 suflete; Penticostali – 15 suflete
- B. ISTORICUL BISERICII PAROHIALE. [ISTORIA ZIDIRII EI]** În privința începuturilor de organizare bisericească, în satul Sinteia Mică, în manualul de doctorat a Dr. Camelia Bodea, cu titlul ”Moise Nicoară 1734-1861”, la pag. 253, în scrisoarea lui Teodor Popovici – protopopul Chisineului se face pomenire de organizația bisericească din Sinteia (6 dec. 1816), amintind ca preot pe Teodor Cioba. Din cele spuse de oamenii bătrâni, tot la această dată exista și o biserică de piatră, cu ferestre mici și foarte joase. Această biserică a existat până în anul 1907, când a fost dărâmată, iar pe lemnul crucii ei s-a găsit încrustat anul în care a fost zidită, dovedindu-se astfel existența ei de peste un secol. Tot în anul 1907 s-a zidit actuala biserică, cu ajutorul credincioșilor, de către arhitectul Niga Ioan din Arad, pentru suma de 13 000 zloți. Construcția bisericii a început în ziua de 11 iunie 1907, fundamentul fiind sfințit de parohul locului, Emil Popovici. Construcția a durat până la 1 septembrie 1908, fiind sfințită – provizoriu- de parohul E. Popovici. Iconostasul, stranele și tronurile s-au făcut în 1908 dar nu prezintă valoare artistică. [ARHITECTURA. PLAN, DIMENSIUNI, MATERIALE DE CONSTRUCȚIE] Corpul clădirii este din

cărămidă, iar acoperișul din tablă zincată. Este în formă de corabie, iar stilul este baroc. În decursul timpului, sfântului lăcaș I s-au făcut mai multe reparații în exterior; astfel în anul 1929 s-a făcut prima reparație; în 1950, meșterul Kabel Alexandru din Țipari pentru suma de 2000 lei; în anul 1958 de către meșterul Fiuster Alexandru din Aradul Nou pentru suma de 18000 lei; în anul 1967 de meșterul Balog Alexandru din Salonta pentru suma de 30000 lei; în anul 1995 biserica a fost restaurată în exterior, revopsindu-se și acoperișul, iar în locul vechiului gard – care se afla într-o stare deplorabilă – s-a construit un gard nou. Totodată sădindu-se și alți pomi în curtea bisericii. Toate aceste lucruri s-au realizat prin contribuția benevolă a credincioșilor. În toamna anului 2004, o furtună a avariat în proporție mare turla și acoperișul bisericii. Începând cu acea perioadă au început lucrări cu aspect general. S-a schimbat complet acoperișul, s-a refăcut structura de lemn și piatră a turnului. În vara anului 2006 s-a făcut zugrăveala exterioară a bisericii, în același an s-a introdus încălzirea central în biserică, pavaj, geamuri noi, prin contribuția credincioșilor. Aceste lucrări au fost binecuvântate de IPS. Dr. Timotei Seviciu, la 05.08.2007. **[PICTURA]** Pereții în interior sunt zugrăviți, iar puținele tablouri sunt în tempera și după părerea unor pictori se crede că sunt lucrate de un pictor dintr-o școală de pictori din Arad. Pictura bisericii a fost restaurată în anul 2008, iar mai pe urmă a fost realizat un nou iconostas, cel vechi neavând valoare patrimonială, de către un sculptor din Arad. **[OBIECTE VECHI DE CULT, MANUSCRISE ȘI CĂRȚI VECHI]** Cele mai importante obiecte de valoare istorică din parohia Sinteia Mică, sunt după vechimea lor trei cărți de cult, datând din anii 1726, 1731, 1768 și icoanele praznicare, datând din anul 1908 și 1936. S-au păstrat scaune din biserica veche, realizate în anul 1837. **[ȘIRUL PREOȚILOR]** Dintre preoții care s-au perindat pe la această parohie, amintim pe: Cioba Teodor, Micula Ilie, Burdan Ioan, Popovici Emil, Nicolae Pisau, Mărgea Pavel, Gomboș Florea, Drăgan Petru, Bara Adrian și Ilica Ciprian (prezent). **[CÂNTĂREȚI ȘI EPITROPI DE SEAMĂ]** Dintre cântăreți bisericești o serie de nume: Cârnaț Pavel, Usca Moise, Riviș Gheorghe, Roz Marinel, Marchiș Petru. Epitropi de seamă: Gabor Teodor și Ardelean Moise.

- c. **CIMITIRUL** Parohia Sinteia Mică are două cimitire, la est și la vest de sat, având morminte datate dinanii 1900 sau chiar dinainte. Încă se păstrează morminte a căror cruce e de lemn, numele și anul morții răposatului fiind sculptate. Nu se cunosc personalități de mireni și preoți

înhumati în cimitirele parohiale. O troiță a eroilor consacrată vremurilor și vietejiei lor se află în parcul din centrul satului, în apropierea sfintei biserici.

D. ACTIVITĂȚI CULTURALE ȘI FILANTROPICE ÎN TRECUT Se cunoaște o școală confesională situată în grădina bisericii, după primul război mondial, unde preotul vremii îi învăța carte pe tinerii școlari din Sinteia Mică. Din mărturiile bătrânilor, școala confesională avea un spectru larg de discipline unde preotul devenea un adevărat pedagog și un bun părinte, așezând în sufletul copiilor dragostea de biserică și Hristos, iubirea de țară și de limbă. Rugile satului în zilele de sărbătoare de hram, sfințiri de țarine, adunau preotul și credincioșii la rugăciune, ieșirea în convoi bisericesc, iar mai apoi și la cele ale Martei, unde hora satului era binecuvântată de preot iar credincioșii sărbătoreau. Și în perioada comunistă, biserica s-a implicat din punct de vedere cultural și religios în viața și educația tinerilor școlari, preoții din Sinteia Mică participând la evenimente școlare sau atrăgând elevi tineri la evenimente legate de sfintele sărbători: colinde, stea, plugușor etc. S-au realizat pelerinaje la mănăstiri, în special în partea de vest a țării, unde mănăstirile Hodoș-Bodrog, Gai, Feredeșu au avut mereu porțile deschise și pentru credincioșii din Sinteia Mică. Preoții din Sinteia Mică s-au oferit activităților filantropice organizate în trecut atât la cerințele instituțiilor superioare bisericesti, cât și din proprie inițiativă, la propunerea preotului sau consiliului parohial.

E. PROFILUL ACTUAL AL PAROHIEI Parohia Sinteia Mică în momentul actual prezintă interes față de activitatea pastoral-misionară exercitată de biserică, deschidere spirituală, dorință de edificare morală, la toate nivelele de vârstă, în special în rândul tinerilor. În momentul de față biserica din Sinteia Mică are o strânsă legătură cu școala din sat, desfășurând activități culturale și catehetice pentru educația tinerilor.

F. DATELE DE CONTACT ALE PAROHIEI. [HRAM] „Sfânta Cuvioasă Paraschiva” [ADRESA] Sinteia Mică, nr. 85, jud. Arad [OFICIUL PAROHIAL]